

İLKOKUL ÇOCUKLARINDA SAĞLIK ANLAYIŞI

Deniz ŞAHİN*

Çalışmada, Yenimahalle, Keçiören, Mamak, Altındağ ve Çankaya ilçelerine bağlı 8 ilkokulun ikinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine açık uçlu sorulardan oluşan bir anket tek tek, görüşme biçiminde uygulanmıştır. İkinci sınıftan 209 (104 kız; 105 erkek) ve dördüncü sınıftan 219 (113 kız; 106 erkek) deneğin aşağıda yer alan sorulara verdikleri yanıtlar, içerik analizine tabi tutularak, kategoriler çerçevesinde, oranlar açısından sınıfa (yani yaşa) göre anlamlı bir fark olup olmadığını karara bağlamak için z testi ile çözümlenmiştir.

SENCE SAĞLIKLI OLMAK NE DEMEKTİR?

		Kendine İyi Bakma	Mutlu Yaşama	Güzel Bir Şey	Dinç Hissetme
Sınıf 4	Ü	.32	.09	.04	.54
	O	.46	.12	.09	.30
	A	.46	.20	.15	.15
Sınıf 2	Ü	.51	.14	.08	.21
	O	.52	.07	.13	.21
	A	.60	.03	.20	.12

Kendine iyi bakma kategorisi, her sınıfın kendi içinde eğitim düzeylerine göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Öte yandan, dördüncü sınıfta "Kendini dinç hissetme kategorisi'ne", üst eğitim

düzeyinde, orta alt eğitim düzeylerine göre anlamlı düzeyde daha çok oranda yanıt verilmiştir ($z=2.97$, $p<.01$). Dördüncü sınıf ile ikinci sınıf karşılaştırıldığında ise, "Kendine iyi bakma" kategorisine verilen yanıtlar ikinci sınıfta daha fazla iken ($z=2.08$ $p<.05$), "Dinç hissetme" kategorisine verilen yanıtlar ise dördüncü sınıfta daha fazladır ($z=3.71$, $p<.01$).

O halde verilen tanımlarda, yaşa bağlı olarak, özellikle üst eğitim düzeyinde, süreçten sonuca doğru bir gelişim görmekteyiz.

SENCE İNSANLAR NEDEN HASTALANIR?

		Sağlığına Dikkat Etmeme	Mikrop Kapma	Hava, Çevre Kirliliği	Diğer	Bilmiyor
2. Sınıf		.71	.17	.01	.09	.02
4. Sınıf		.79	.10	.05	.04	.02

Kategorilere verilen yanıtların sınıflara göre oranları açısından anlamlı bir fark sadece "Mikrop kapma" kategorisinde bulunmuştur ($z=2.149$, $p<.05$).

EVDE BİRİ HASTALANDIĞINDA NEREYE BAŞVURACAĞINI BİLİYOR MUSUN?

		Hastahane	Acil S.	Hızır S.	Doktor	Yakın Biri	Bilmiyor
2. Sınıf		.63	.03	.04	.17	.04	.09
4. Sınıf		.64	.05	.08	.12	.03	.08

* Hacettepe Üniversitesi Psikolojik Bölümü.

Kategorilere verilen yanıtların oranları açısından yaşa göre anlamlı bir fark elde edilmemiştir.

SENCE DOKTORLAR HASTALARA NASIL DAVRANMALI?

	İyi Davranmalı	Kızmamalı, Bağımamalı	İlgili, şevkatli güleryüzlü olmalı	Bilmiyor
2. Sınıf	.79	.06	.15	.01
4. Sınıf	.54	.09	.36	.01

Küçük sınıfta, "İyi davranmalı" şeklindeki pek açık olmayan kategoriye verilen yanıtların oranı büyük sınıfa göre daha fazladır ($z=5.45, p<.01$). Öte yandan, büyük sınıfta ise, doktorun hastasına ne şekilde davranması gerektiğini daha belirgin şekilde ortaya koyan ifadelerin oranı ise daha fazladır ($z=4.72, p<.05$).

TOPLUMDA HERKESİN SAĞLIKLI OLMASI İÇİN YÖNETİCİLER NE YAPMALI?

	Yeşil, Temiz Çevre	Toplum Bilinçlendirme	Daha çok Sağlık Tesisi	Hizmet Getirme	Bilmiyor
2.Sınıf	.27	.11	.12	.27	.23
4.Sınıf	.22	.21	.25	.17	.15

Temiz çevre kategorisine verilen yanıtların oranları açısından yaşa göre anlamlı bir fark göremiyoruz. Toplum bilinçlendirme kategorisine verilen yanıtların oranı dördüncü sınıfta daha fazladır ($z=3.00, p<.01$). Aynı şekilde dördüncü sınıf, ikinci sınıfa kıyasla yöneticilerin daha fazla sağlık tesisi inşa etmeleri ($z=3.43, p<.01$) ve sağlık hizmeti getirmeleri ($z=2.49, p<.05$) gerektiğini belirtmişlerdir. Bilmiyorum yanıtına verenler ise küçük sınıfta daha fazladır ($z=2.11, p<.05$).